

COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 13.6.2013
COM(2013) 343 final

Proiect de propunere de

DIRECTIVĂ A CONSILIULUI

**de modificare a Directivei 2009/71/EURATOM de instituire a unui cadru comunitar
pentru securitatea nucleară a instalațiilor nucleare**

{SWD(2013) 199 final}

{SWD(2013) 200 final}

{SWD(2013) 201 final}

EXPUNERE DE MOTIVE

1. CONTEXTUL PROPUNERII

1.1. Contextul general

Accidentul de la centrala nucleară Fukushima Daiichi din anul 2011 a cauzat importante daune ecologice, economice și sociale și a provocat preocupări cu privire la posibilele efecte asupra sănătății populației afectate din Japonia. Deși accidentul a fost declanșat de un cutremur și un tsunami de o amploare considerabilă, investigațiile privind cauzele acestuia indică o serie de factori previzibili, a căror acțiune combinată a produs un rezultat catastrofal. Analiza accidentului nuclear de la Fukushima evidențiază probleme tehnice destul de importante și recurente, precum și deficiențe instituționale persistente, similare celor care rezultă din evaluările ulterioare accidentelor nucleare produse cu câteva decenii în urmă la Three Mile Island și la Cernobîl. Acest ultim accident nuclear a subminat încă o dată încrederea publicului în securitatea energiei nucleare, cu atât mai mult cu cât a survenit într-un moment în care utilizarea energiei nucleare este supusă dezbaterilor ca o posibilă opțiune pentru a răspunde nevoilor energetice globale într-un mod durabil.

Accidentul nuclear de la Fukushima a readus în atenție importanța capitală a asigurării celor mai solide niveluri de securitate nucleară în UE și la nivel mondial.

În UE, energia nucleară acoperă în prezent aproape 30 % din consumul total de energie electrică și aproximativ două treimi din consumul de energie electrică produsă cu emisii reduse de carbon. UE are 132 de reactoare în funcțiune, care reprezintă aproximativ o treime din cele 437 de reactoare nucleare aflate în funcțiune la nivel mondial. Multe dintre centralele nucleare din UE au fost construite deja cu trei până la patru decenii în urmă, pe baza unor proiecte și dispoziții de securitate care sunt actualizate în permanență de atunci.

Securitatea nucleară prezintă o importanță vitală pentru UE și pentru cetățenii săi. Efectele accidentelor nucleare nu se opresc la frontierele naționale și pot avea urmări nefaste pentru sănătatea lucrătorilor și a cetățenilor, dar și o gamă largă de implicații economice. Prin urmare, este esențial pentru societate și economie să se reducă riscul unui accident nuclear într-un stat membru al UE, prin aplicarea unor standarde ridicate de securitate nucleară și prin garantarea unui înalt nivel de calitate a supravegherii reglementărilor.

În urma accidentului nuclear de la Fukushima, intervenția UE a fost imediată.

Pe baza unui mandat acordat de Consiliul European în cadrul reuniunii sale din 24-25 martie 2011¹, Comisia Europeană, împreună cu Grupul european al autorităților de reglementare în domeniul securității nucleare (ENSREG), a lansat evaluări cuprinzătoare de risc și securitate ale centralelor nucleare („teste de rezistență”) la nivelul UE. Testele de rezistență au fost definite ca fiind o reevaluare specifică a marjelor de securitate ale centralelor nucleare, având în vedere evenimentele de la Fukushima, în situații de fenomene naturale extreme care solicită în mod deosebit sistemele cu funcții de securitate ale centralelor. Toate cele paisprezece state membre ale UE în care funcționează centrale nucleare², plus Lituania³, au participat la aceste evaluări. Elveția, Ucraina și Croația au participat integral la testele de rezistență și la procesul

¹ Concluziile Consiliului European EUCO 10.1.2011.

² Belgia, Bulgaria, Republica Cehă, Finlanda, Franța, Germania, Ungaria, Țările de Jos, România, Republica Slovacă, Slovenia, Spania, Suedia, Regatul Unit.

³ Centrala nucleară Ignalina se află în curs de dezafectare.

de evaluare *inter pares* la nivelul UE, în timp ce alte țări învecinate care au fost de acord să aplice aceeași metodologie (precum Turcia, Belarus și Armenia) derulează activități după calendare diferite. Testele de rezistență au fost începute în 2011 prin efectuarea unor autoevaluări de către operatorii nucleari și prin întocmirea unor rapoarte naționale de către autoritățile naționale de reglementare. Constatările preliminare au fost prezentate într-o Comunicare a Comisiei privind un raport interimar asupra testelor de rezistență⁴ în noiembrie 2011, iar în perioada ianuarie-aprilie 2012 a fost desfășurat un amplu proces de evaluare *inter pares* la nivelul UE. Comitetul de evaluare *inter pares* al ENSREG a elaborat un raport de evaluare⁵ care a fost avizat de ENSREG. În plus, ENSREG a convenit și asupra unui Plan de acțiune⁶ pentru monitorizarea punerii în aplicare a recomandărilor formulate în urma evaluării *inter pares*. În octombrie 2012, Comisia a emis o Comunicare privind raportul final asupra testelor de rezistență⁷. În prezent, în conformitate cu cerințele Planului de acțiune al ENSREG, au fost elaborate Planuri naționale de acțiune⁸ ținând seama de experiența acumulată în urma evenimentelor de la Fukushima și de recomandările din cadrul evaluării *inter pares* a testelor de rezistență; conținutul și stadiul punerii în aplicare a acestor planuri naționale de acțiune au fost revizuite în cadrul unui atelier desfășurat în aprilie 2013. Raportul de sinteză al atelierului urmează a fi prezentat în cadrul celei de-a doua conferințe ENSREG privind securitatea nucleară în Europa, care va avea loc în 2013⁹. În plus, în procesul de asigurare a unei monitorizări adecvate a testelor de rezistență, Comisia va elabora, în strânsă cooperare cu ENSREG, un raport consolidat asupra stadiului punerii în aplicare a recomandărilor formulate în urma testelor de rezistență, a cărui publicare este prevăzută pentru iunie 2014 și care va fi transmis Consiliului European.

În domeniul legislativ, Comisia Europeană a primit un mandat clar din partea Consiliului European în martie 2011 conform căruia „va revizui cadrul juridic și de reglementare existent pentru securitatea instalațiilor nucleare” și va propune orice îmbunătățiri care ar putea fi necesare.

Parlamentul European a încurajat, de asemenea, o revizuire a legislației. În Rezoluția din 2011 referitoare la prioritățile în domeniul infrastructurii energetice ante și post 2020¹⁰, Parlamentul European a declarat că „inițiativele legislative viitoare de instituire a unui cadru comun privind securitatea nucleară sunt esențiale pentru îmbunătățirea continuă a standardelor de siguranță în Europa”. În plus, în Rezoluția sa din 2011 referitoare la programul de lucru al Comisiei pe anul 2012¹¹, Parlamentul a solicitat „o revizuire urgentă a Directivei privind siguranța nucleară, în sensul consolidării ei prin luarea în considerare a rezultatelor testului la stres implementat în urma accidentului de la Fukushima”. Mai recent, în Rezoluția sa din 2013 privind testele de rezistență¹², Parlamentul a solicitat ca revizuirea „să aibă un caracter ambițios” și să introducă îmbunătățiri majore în domenii precum „procedurile și cadrele de securitate, în special prin definirea și implementarea unor standarde privind siguranța nucleară obligatorii, care să oglindească cele mai avansate practici din UE sub aspect tehnic, normativ și operațional, dar și rolul și resursele autorităților de reglementare din domeniul nuclear și, în

⁴ COM 784 final.

⁵ Raport de evaluare *inter pares* – *Stress Tests performed on European nuclear power plants* (Testele de rezistență efectuate la centralele nucleare europene), www.ensreg.eu

⁶ Planul de acțiune ENSREG privind monitorizarea evaluării *inter pares* a testelor de rezistență realizate la centrale nucleare europene.

⁷ COM(2012) 571, 4.10.2012.

⁸ Pe pagina de internet a ENSREG sunt disponibile 17 planuri naționale de acțiune.

⁹ <http://www.ensreg.eu/ensreg-conferences>

¹⁰ P7_TA(2011) 0318.

¹¹ P7_TA(2011) 0327.

¹² P7_TA(2013) 0089.

special, ar trebui să consolideze independența, deschiderea și transparența acestora, sporind totodată monitorizarea și evaluarea *inter pares*”.

Comitetul Economic și Social European și-a exprimat, în cadrul Avizului referitor la Comunicarea Comisiei privind raportul final asupra testelor de rezistență din 2012¹³, sprijinul pentru Comisie „în demersul său de revizuire ambițioasă a Directivei privind securitatea nucleară”.

Ca răspuns la mandatul primit din partea Consiliului European și în urma solicitărilor primite din partea celorlalte instituții și organisme ale UE, Comisia s-a lansat într-un amplu proces de analiză și colectare de opinii, cu scopul de a identifica domeniile și mecanismele adecvate de intervenție legislativă. Acest proces a inclus o consultare publică online deschisă (decembrie 2011-februarie 2012), completată de un amplu dialog cu părțile implicate.

Comunicările din 2011 și 2012 privind testele de rezistență indică domeniile care ar putea fi supuse unei îmbunătățiri legislative. În acest context, având în vedere actuala Directivă 2009/71/Euratom a Consiliului de instituire a unui cadru comunitar pentru securitatea nucleară a instalațiilor nucleare¹⁴ (denumită în continuare „Directiva privind securitatea nucleară”), comunicarea din 2012 evidențiază următoarele domenii: procedurile și sistemele de securitate, rolul și mijloacele autorităților de reglementare în domeniul nuclear, deschiderea și transparența, monitorizarea și verificarea.

În plus, serviciile Comisiei au elaborat în cursul anului 2012 o evaluare a impactului bazată pe o gamă largă de surse de informații și luând în considerare evoluțiile înregistrate în domeniul nuclear la nivelul UE și în plan internațional după evenimentele de la Fukushima.

Pe această bază, a fost elaborat un proiect de propunere de Directivă de modificare a Directivei privind securitatea nucleară, care beneficiază de contribuțiile și experiența grupului de experți în domeniul științific instituit în temeiul articolului 31 din Tratatul Euratom, precum și de un vast proces de consultare cu reprezentanții la nivel înalt ai autorităților naționale de reglementare în domeniul nuclear reuniți în cadrul ENSREG.

1.2. Motivele și obiectivele propunerii

Actuala Directivă privind securitatea nucleară a reprezentat un progres esențial. Cu toate acestea, în spiritul viziunii asupra securității nucleare ca domeniu ce necesită o îmbunătățire continuă și, prin urmare, în dorința de a ține seama, printre altele, de experiența dobândită în urma accidentului nuclear de la Fukushima și de concluziile testelor de rezistență care au urmat, a fost necesară o reexaminare a caracterului suficient al dispozițiilor existente.

Accidentul nuclear de la Fukushima a arătat că învățămintele binecunoscute acumulate în urma accidentelor produse cu câteva decenii în urmă nu au fost, în mod voluntar, asimilate de către o parte din industria de profil și aplicarea lor nu a fost impusă într-o măsură suficientă de autoritățile de reglementare, chiar și la nivelul unei țări – Japonia – despre care se considera că are standarde deosebit de ridicate în domeniul securității industriale și nucleare. Problemele tehnice și organizatorice evidențiate de analiza acestui accident sunt, prin urmare, relevante pentru o examinare mai profundă.

În Europa, testele de rezistență au confirmat existența în continuare a unor diferențe între statele membre în asigurarea identificării și gestionării depline și transparente a aspectelor

¹³ TEN/498.

¹⁴ JO L 172, 2.7.2009.

esențiale legate de securitate. De asemenea, testele de rezistență au arătat în mod clar avantajele mecanismelor de cooperare și coordonare între toate părțile care dețin responsabilități în materie de securitate nucleară, cum ar fi evaluările *inter pares*.

În plus, în cursul reuniunilor publice desfășurate în contextul testelor de rezistență, au fost înregistrate solicitări de a extinde evaluarea și asupra măsurilor de pregătire și intervenție în situații de urgență.

Comisia consideră că este, prin urmare, oportun să se modifice, să se consolideze și să se completeze Directiva privind securitatea nucleară, printr-o combinație între îmbunătățirile tehnice și abordarea unor aspecte mai largi privind securitatea, cum ar fi guvernanta, transparența și măsurile de pregătire și intervenție pe amplasament în situații de urgență.

Modificările propuse urmăresc îmbunătățirea cadrului de reglementare pentru securitatea nucleară în UE, în special prin:

- consolidarea rolului și a independenței efective a autorităților naționale de reglementare;
- îmbunătățirea transparenței în materie de securitate nucleară;
- consolidarea principiilor existente și introducerea unor noi obiective și cerințe generale de securitate nucleară, care să abordeze aspectele tehnice specifice ale întregului ciclu de viață al instalațiilor nucleare, în special al centralelor nucleare;
- consolidarea monitorizării și a schimbului de experiență, prin instituirea unui sistem european de evaluări *inter pares*;
- instituirea unui mecanism pentru elaborarea de orientări privind securitatea nucleară armonizate la nivelul Uniunii Europene.

1.3. Legislația UE existentă în domeniul securității nucleare

După recunoașterea de către Curtea de Justiție a UE în cauza 29/99¹⁵ a legăturii intrinseci dintre protecția împotriva radiațiilor și securitatea nucleară și, astfel, a competenței Comunității Euratom de a legifera în domeniul securității nucleare, Directiva privind securitatea nucleară este primul instrument cu caracter juridic obligatoriu la nivelul întregii UE în acest domeniu¹⁶. Directiva instituie un cadru cu caracter juridic obligatoriu, având la bază principii și obligații recunoscute, cuprinse în principalele instrumente internaționale disponibile, cum sunt Convenția privind securitatea nucleară¹⁷ și Principiile fundamentale de securitate¹⁸ instituite de Agenția Internațională pentru Energie Atomică (AIEA).

1.4. Coerența cu alte domenii de politică

Având în vedere că scopul său final este de a asigura protecția lucrătorilor și a populației împotriva pericolelor prezentate de radiațiile ionizante, legislația Euratom din domeniul securității nucleare este în principal legată de corpusul Euratom de legi din domeniul

¹⁵ Hotărârea Curții de Justiție din 10 decembrie 2002, Rep. 2002, p. I-11221.

¹⁶ Anterior nu au existat decât două rezoluții ale Consiliului, fără caracter juridic obligatoriu, din 22 iulie 1975 și 18 iunie 1992, privind problemele tehnologice din domeniul securității nucleare.

¹⁷ INFCIRC 449/5.7.1994.

¹⁸ IAEA *Safety Standard Series* nr. SF-1 (2006).

protecției împotriva radiațiilor, al cărui pilon principal este constituit de Directiva privind normele de securitate de bază¹⁹. Nu este posibil să se asigure protecția lucrătorilor și a populației împotriva pericolelor prezentate de radiațiile ionizante fără un control asupra surselor potențial dăunătoare ale acestor radiații.

Securitatea nucleară este, de asemenea, de o importanță capitală pentru măsurile generale de prevenire, pregătire și intervenție în caz de dezastre naturale în statele membre. Directiva privind securitatea nucleară este, prin urmare, strâns legată de mecanismul de protecție civilă al Uniunii²⁰, care asigură cadrul de cooperare la nivelul UE în acest domeniu, inclusiv măsurile de intervenție în situații de urgență radiologică, atât în interiorul, cât și în afara Uniunii.

2. REZULTATELE CONSULTĂRILOR CU PĂRȚILE INTERESATE ȘI ALE EVALUĂRII IMPACTULUI

2.1. Consultarea părților interesate

În perioada care a urmat accidentului nuclear de la Fukushima, Comisia s-a angajat într-un proces amplu și transparent de dialog cu diferitele părți implicate și cu publicul, care a inclus lansarea unei consultări online deschise, în conformitate cu standardele minime ale Comisiei în materie de consultare²¹.

Ca răspuns la consultarea publică online având drept scop obținerea de opinii cu privire la domenii de consolidare a cadrului legislativ existent al Euratom în domeniul securității nucleare, s-au primit contribuții din partea autorităților de reglementare din domeniul nuclear, a altor autorități publice, întreprinderi, organizații neguvernamentale, precum și din partea unor persoane fizice. Această consultare a evidențiat o gamă largă de opinii ale părților implicate. Concluziile generale arată că peste 90 % dintre respondenți recunosc importanța unui cadru Euratom în domeniul securității nucleare care să stabilească norme comune pentru statele membre ale UE, iar 76 % sunt de acord cu necesitatea de a consolida cadrul legislativ existent în domeniul securității.

Comisia a primit, de asemenea, contribuții scrise sau furnizate în cadrul unor reuniuni de la mai multe părți implicate, de exemplu, de la autoritățile de reglementare din domeniul nuclear și de la alte autorități publice, întreprinderi, asociații industriale și organizații neguvernamentale. În plus, Comisia a organizat, în colaborare cu ENSREG, conferințe și dezbateri publice, cu participarea unei game largi de părți implicate, inclusiv a unor organizații neguvernamentale, cu privire la desfășurarea testelor de rezistență și la rezultatele intermediare și finale ale acestora²².

¹⁹ Directiva 96/29/Euratom a Consiliului de stabilire a normelor de securitate de bază privind protecția sănătății lucrătorilor și a populației împotriva pericolelor prezentate de radiațiile ionizante.

²⁰ Propunerea Comisiei de Decizie a Parlamentului European și a Consiliului privind un mecanism de protecție civilă al Uniunii (COM/2011/934 final), care urmărește, printre altele, înlocuirea Deciziei 2007/779 a Consiliului din 8 noiembrie 2007 de instituire a unui mecanism comunitar de protecție civilă (reformă).

²¹ COM(2002) 704 final.

²² De exemplu, prima conferință ENSREG desfășurată în perioada 28-29 iunie 2011, conferința părților implicate privind evaluările *inter pares* desfășurată la 17 ianuarie 2012, dezbaterile publice privind testele de rezistență și rezultatele evaluării *inter pares* desfășurată la 8 mai 2012. A doua conferință ENSREG este programată pentru iunie 2013.

Au fost, de asemenea, consultați partenerii sociali europeni din cadrul Comisiei de dialog social sectorial în domeniul energiei electrice. În răspunsul lor, partenerii sociali subliniază rolul unui cadru legislativ Euratom în domeniul securității nucleare pentru instituirea de norme comune pentru statele membre.

Un rol special a fost conferit ENSREG, care reprezintă un punct focal al competențelor, întrucât reunește reprezentanții la nivel înalt ai autorităților naționale de reglementare în domeniile nuclear și nenuclear, din toate statele membre. A fost primită și luată în considerare o contribuție detaliată a ENSREG.

În cele din urmă, în conformitate cu procedura prevăzută în Tratatul Euratom, Comisia a consultat grupul de experți în domeniul științific instituit în temeiul articolului 31 din acest tratat. În avizul lor, experții au salutat propunerea Comisiei de modificare a Directivei privind securitatea nucleară și au inclus mai multe sugestii pentru consolidarea legăturii cu legislația privind protecția împotriva radiațiilor.

2.2. Evaluarea impactului

În 2012 a fost elaborată o evaluare a impactului. Documentul analizează provocările asigurării unor niveluri suficiente de securitate nucleară în UE. Acesta definește obiectivele generale și specifice pentru îmbunătățirea prevenirii și atenuării efectelor accidentelor nucleare. Sunt propuse și analizate o serie de opțiuni de politică, de la menținerea situației actuale, la reforme mai profunde. Fiecare opțiune a fost evaluată din punctul de vedere al impactului său estimat în materie de securitate, precum și în plan economic, ecologic și social.

3. ELEMENTELE JURIDICE ALE PROPUNERII

3.1. Temei juridic

Orice modificare legislativă ar trebui să aibă la bază prezenta Directivă privind securitatea nucleară și să dezvolte abordarea utilizată de aceasta. Prin urmare, articolele 31 și 32 din Tratatul Euratom constituie în continuare temeiul juridic.

3.2. Subsidiaritate și proporționalitate

Propunerea vizează consolidarea sporită a rolului și independenței autorităților de reglementare competente, întrucât este evident faptul că operarea în condiții de securitate a instalațiilor nucleare poate fi supravegheată și asigurată la nivelul UE numai de către autorități de reglementare puternice, investite cu toate competențele necesare și a căror independență este garantată. Sunt încurajate cooperarea strânsă și schimbul de informații între autoritățile de reglementare, ținând seama de posibilele efecte transfrontaliere ale unui accident nuclear.

Date fiind consecințele ample ale unui accident nuclear și, în special, necesitatea de informare a publicului într-un astfel de caz, este esențială o abordare la nivelul UE a problemelor legate de transparență. Aceasta poate asigura informarea în mod corespunzător a publicului cu privire la toate aspectele relevante în domeniul securității nucleare, indiferent de frontierele de stat. Dispozițiile în vigoare ale directivei sunt modificate în acest sens.

În Europa, testele de rezistență au confirmat existența în continuare nu numai a unor diferențe între statele membre în asigurarea identificării și gestionării depline și transparente a aspectelor esențiale legate de securitate, dar și a unor decalaje. Prin urmare, Directiva privind securitatea nucleară este consolidată pentru a include o serie de obiective comune, în vederea

armonizării la nivelul UE a abordării în materie de securitate nucleară. În plus, experiența dobândită în urma accidentului nuclear de la Fukushima și informațiile valoroase furnizate de testele de rezistență au arătat în mod clar că schimbul de informații și evaluările *inter pares* reprezintă un element esențial pentru a asigura punerea în aplicare eficientă și continuă a oricărui regim de securitate.

În conformitate cu principiul proporționalității, măsurile legislative propuse nu depășesc acțiunile necesare pentru îndeplinirea obiectivelor stabilite. În plus, ținând seama de diferitele situații din statele membre, este conturată o abordare flexibilă și proporțională în ceea ce privește nivelul de aplicabilitate. Este definit un mecanism de elaborare în comun de către statele membre a unor orientări tehnice la nivelul UE, cu acordarea unei atenții speciale principiului proporționalității, prin utilizarea cunoștințelor și experienței practice a experților în materie de reglementare.

Aplicabilitatea și sfera de cuprindere a dispozițiilor propunerii variază în funcție de tipul de instalații nucleare. Prin urmare, la punerea în aplicare a dispozițiilor respective, statele membre ar trebui să urmeze o abordare proporțională, ținând seama de riscurile aferente fiecărui tip de instalații nucleare.

3.3. Elementele juridice ale propunerii

Propunerea introduce dispoziții noi sau consolidează dispozițiile existente ale Directivei privind securitatea nucleară, cu obiectivul general de îmbunătățire continuă a securității nucleare și a reglementării acesteia la nivelul UE. În continuare sunt prezentate informații specifice cu privire la principalele modificări propuse ale Directivei privind securitatea nucleară.

Obiective

Articolul 1 este completat cu un nou obiectiv care vizează să garanteze evitarea eliberărilor radioactive în toate etapele ciclului de viață al instalațiilor nucleare (alegerea amplasamentului, proiectarea, construcția, punerea în funcțiune, exploatarea, dezafectarea).

Definiții

La articolul 3 sunt introduse noi definiții corespunzătoare termenilor utilizați în noile dispoziții, cum ar fi „accident”, „eveniment anormal”, „bază de proiect”, „accident de bază de proiect”, „accident care depășește baza de proiect”, „evaluare periodică de securitate”. Aceste definiții sunt armonizate cu terminologia internațională, cum ar fi glosarul AIEA privind securitatea.

Cadrul legislativ, de reglementare și organizațional

Articolul 4 se modifică în vederea clarificării suplimentare a elementelor principale ale cadrului național. De exemplu, se precizează că cerințele naționale de securitate menționate la articolul 4 alineatul (1) litera (a) ar trebui să includă toate etapele ciclului de viață al instalațiilor nucleare.

Autoritatea de reglementare competentă (independența efectivă, rolul de reglementare)

Directiva privind securitatea nucleară conține, la articolul 5 alineatul (2), numai dispoziții minime care stau la baza independenței autorității de reglementare competente la nivel național. Aceste dispoziții sunt consolidate în conformitate cu cele mai recente orientări

internaționale²³, prin definirea unor criterii de referință puternice și eficiente și a unor cerințe care să garanteze independența efectivă a autorităților de reglementare. Noile cerințe includ asigurarea unei independențe efective în procesul de luare a deciziilor, fonduri bugetare proprii adecvate și autonomie în punerea în aplicare, cerințe clare pentru numirea și concedierea personalului, evitarea și soluționarea conflictelor de interese și asigurarea de personal având calificările, experiența și cunoștințele necesare.

Directiva privind securitatea nucleară prezintă, la articolul 5 alineatul (2), o listă generală a principalelor atribuții ale autorităților de reglementare competente. În propunerea de modificare, aceste dispoziții sunt detaliate suplimentar pentru a asigura un nivel corespunzător al competențelor autorităților de reglementare, care să le permită desfășurarea unei supravegheri stricte a reglementării. În acest scop, la actuala listă a atribuțiilor de reglementare se adaugă atribuția principală a autorității de reglementare competente, și anume aceea de a defini cerințele naționale de securitate nucleară.

Transparență

Dispozițiile existente ale articolului 8 din Directiva privind securitatea nucleară sunt limitate la cerințe generice privind informațiile publice. În plus, acest articol nu prevede nicio obligație a deținătorului de autorizație, care are responsabilitatea principală pentru securitatea nucleară. Pentru a elimina aceste lacune, propunerea de modificare extinde și detaliază dispozițiile existente. Astfel, se impune atât autorității de reglementare competente, cât și deținătorului de autorizație să elaboreze o strategie de transparență care să acopere furnizarea de informații în condiții normale de funcționare a instalațiilor nucleare, precum și comunicarea în caz de accidente sau evenimente anormale. Rolul publicului este pe deplin recunoscut prin cerința de participare efectivă a acestuia la procesul de autorizare a instalațiilor nucleare. Schimbările de experți în domeniu²⁴ organizate recent au confirmat rolul foarte important exercitat de public prin implicarea efectivă în procesul decizional și necesitatea luării în considerare a punctelor sale de vedere, în conformitate cu dispozițiile Convenției de la Aarhus²⁵.

Obiective de securitate nucleară

Actuala Directivă privind securitatea nucleară nu include cerințe specifice pentru diferitele etape din ciclul de viață al instalațiilor nucleare. Astfel, dispozițiile prezentei directive nu identifică și nu abordează în mod suficient, de exemplu, tipul de riscuri legate de aspectele identificate în analiza accidentului de la Fukushima și în cadrul testelor de rezistență ulterioare, printre care:

- necesitatea de a evalua oportunitatea alegerii amplasamentului pentru instalațiile nucleare în temeiul unor considerații privind modalitățile de a evita, dacă este posibil, și de a reduce la minimum impactul unor pericole externe;

²³ De exemplu, *Governmental, Legal and Regulatory Framework for Safety - General safety requirements* (Cadrul guvernamental, legislativ și de reglementare pentru securitate – Cerințe generale de securitate) – *IAEA safety standards series* nr. GSR partea 1.

²⁴ O serie de ateliere internaționale în perioada 2009-2013, cu participarea DG ENER, DG ENV din partea Comisiei și, din partea Franței, a Asociației naționale a comitetelor și comisiilor locale de informații – („Comisiile locale de informații” - CLI) și a Federației naționale a acestora (ANCCLI).

²⁵ Convenția privind accesul la informații, participarea publicului la luarea deciziilor și accesul la justiție în domeniul mediului, ratificată la 17 februarie 2005 prin Decizia 2005/370/CE a Consiliului.

- necesitatea de a reevalua în continuu probabilitatea unor astfel de riscuri și impactul acestora în cursul evaluărilor periodice de securitate și de a efectua o revizuire corespunzătoare a bazei de proiect pentru fiecare instalație nucleară, inclusiv în vederea unei eventuale prelungiri a duratei de viață;
- necesitatea de a utiliza pentru evaluările de risc, inclusiv pentru cele privind evenimentele exterioare, metode ce reflectă progresele înregistrate în domeniul științific și permit, astfel, îmbunătățirea continuă și eficace a securității.

În conformitate cu principiul îmbunătățirii continue a securității nucleare, propunerea de modificare introduce obiective generale de securitate pentru instalațiile nucleare (articolul 8a), care reflectă progresele realizate la nivelul WENRA în stabilirea obiectivelor de securitate pentru centralele nucleare noi.

În vederea atingerii acestor obiective de securitate de nivel înalt sunt introduse dispoziții mai detaliate pentru diferitele etape ale ciclului de viață al instalațiilor nucleare (articolul 8b).

De asemenea, pentru a promova punerea în aplicare coerentă a acestora, la articolul 8c sunt prevăzute cerințe metodologice privind alegerea amplasamentului, proiectarea, construcția, punerea în funcțiune, exploatarea și dezafectarea instalațiilor nucleare.

Această abordare asigură cadrelor naționale o anumită flexibilitate, prin stabilirea unor obiective de nivel înalt care trebuie să fie îndeplinite de legislația națională în conformitate cu principiul îmbunătățirii continue a securității nucleare. De exemplu, abordarea menționată asigură statelor membre posibilitatea de a selecționa, pe baza experienței acumulate în urma unor accidente grave, una dintre soluțiile tehnice existente de modernizare a instalațiilor lor nucleare din punctul de vedere al securității, cum ar fi necesitatea de a permite depresurizarea în condiții de securitate a anvelopei unui reactor în caz de accident (de exemplu, printr-un sistem de ventilație filtrată a acesteia).

Măsuri de pregătire și intervenție pe amplasament în situații de urgență

Propunerea de modificare include dispoziții privind unele măsuri de pregătire și intervenție pe amplasament în situații de urgență, întrucât directiva actuală nu prevede astfel de măsuri. Noile dispoziții includ orientări asupra măsurilor de planificare și organizatorice care ar trebui să fie prevăzute de deținătorul de autorizație (articolul 8d). Printre noile cerințe, propunerea de modificare prevede, spre exemplu, existența unui centru de intervenție pe amplasament în situații de urgență pentru o instalație nucleară, care să beneficieze de o protecție suficientă împotriva efectelor unor evenimente exterioare și ale unor accidente grave, inclusiv împotriva accidentelor radiologice, și care să fie dotat cu echipamentul necesar pentru atenuarea efectelor provocate de accidentele grave.

Evaluări *inter pares*

Dispozițiile existente ale articolului 9 alineatul (3) din Directiva privind securitatea nucleară includ obligativitatea desfășurării de autoevaluări periodice ale cadrului național și ale autorităților de reglementare competente din statele membre, precum și necesitatea de a lansa o invitație în vederea unei evaluări *inter pares* la nivel internațional a segmentelor relevante. Acest concept rămâne neschimbat în propunere și este cuprins la articolul 8e alineatul (1).

Propunerea de modificare introduce noi dispoziții privind autoevaluările și evaluările *inter pares* ale instalațiilor nucleare, care au la bază anumite teme legate de securitatea nucleară,

selectate de către statele membre în comun și în strânsă colaborare cu Comisia pentru întregul ciclu de viață al instalațiilor nucleare (un exemplu ar putea fi depresurizarea menționată a anvelopei în caz de accident grav, pentru evitarea exploziei în urma acumulării de hidrogen). În cazul în care statele membre nu selectează în comun cel puțin o temă, Comisia Europeană ar trebui să selecteze temele care urmează să facă obiectul evaluărilor *inter pares*. În plus, fiecare stat membru trebuie să definească o metodologie pentru punerea în aplicare a recomandărilor tehnice din procesul de evaluare *inter pares*. În cazul în care identifică abateri sau întârzieri substanțiale în punerea în aplicare a recomandărilor tehnice din procesul de evaluare *inter pares*, Comisia ar trebui să invite autoritățile de reglementare competente din statele membre neimplicate să organizeze și să efectueze o misiune de verificare pentru a obține o imagine de ansamblu asupra situației și pentru a informa statul membru implicat cu privire la posibilele măsuri de remediere a deficiențelor identificate.

În cazul unui accident cu consecințe în afara amplasamentului, ar trebui asigurată o evaluare *inter pares* specială.

Acest nou mecanism obligatoriu și periodic de evaluare *inter pares* la nivelul UE [articolul 8e alineatele (2)-(5)] vizează verificarea nivelului de conformitate tehnică față de obiectivele privind securitatea în fiecare stat membru.

Noile dispoziții prin care se instituie mecanismul de evaluare *inter pares* nu afectează normele care reglementează procedura de constatare a neîndeplinirii obligațiilor în cazul în care un stat membru nu își îndeplinește o obligație care îi revine în temeiul tratatelor, astfel cum se prevede la articolele 258, 259 și 260 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE).

Punerea în aplicare proporțională a directivei modificate

Propunerea de modificare recunoaște faptul că aplicabilitatea și sfera de cuprindere a dispozițiilor sale variază în funcție de tipul de instalație nucleară. Prin urmare, la punerea în aplicare a prezentelor dispoziții, statele membre ar trebui să urmeze o abordare proporțională, ținând seama de riscurile aferente fiecărui tip de instalație nucleară pe care o planifică sau o exploatează.

Raportarea cu privire la punerea în aplicare a directivei modificate

Dispozițiile legate de raportare ale Directivei privind securitatea nucleară nu sunt modificate prin prezenta propunere, astfel încât data pentru prima raportare rămâne 22 iulie 2014, dată la care statele membre trebuie să prezinte un raport privind punerea în aplicare a dispozițiilor în vigoare ale directivei. Cu toate acestea, în cadrul celei de-a doua raportări asupra punerii în aplicare, statele membre ar trebui să prezinte, până la 22 iulie 2017, un raport privind punerea în aplicare a Directivei privind securitatea nucleară, astfel cum este modificată prin prezenta propunere.

4. IMPLICAȚIILE BUGETARE

Propunerea nu are implicații asupra bugetului UE.

5. DOCUMENTE EXPLICATIVE

În conformitate cu declarația politică comună din 28 septembrie 2011 a statelor membre și a Comisiei cu privire la documentele explicative, statele membre s-au angajat să anexeze, în cazuri justificate, la notificarea măsurilor lor de transpunere, unul sau mai multe documente care explică relația dintre componentele unei directive și părțile corespondente din instrumentele naționale de transpunere.

În ceea ce privește prezenta directivă, Comisia consideră că este justificată transmiterea unor astfel de documente, din următoarele motive:

- **Complexitatea transunerii la nivel național a Directivei modificate privind securitatea nucleară**

Dispozițiile existente ale Directivei privind securitatea nucleară sunt consolidate în mod semnificativ prin intermediul prezentei propuneri, care introduce, de asemenea, noi dispoziții importante în mai multe domenii. Complexitatea transunerii directivei modificate este, prin urmare, determinată de faptul că aceasta acoperă aspecte diverse precum cerințele privind un cadru național pentru securitatea nucleară a instalațiilor nucleare, rolul și independența autorităților naționale de reglementare, obligațiile deținătorilor de autorizații, aptitudinile în materie de securitate nucleară, transparența în ceea ce privește unele aspecte de securitate nucleară, obiectivele și cerințele tehnice privind securitatea nucleară a instalațiilor nucleare, măsurile de pregătire și intervenție pe amplasament în situații de urgență, precum și dispozițiile cu privire la evaluările naționale ale instalațiilor nucleare și la evaluările *inter pares* tematice aferente). În plus, directiva stabilește cerințe pentru diferitele organisme din statele membre și pentru actorii privați.

Prin urmare, diferitele obligații inerente directivei modificate sunt susceptibile să conducă la o complexitate a transunerii la nivel național. Dispozițiile existente ale Directivei privind securitatea nucleară au fost, în general, deja transpuse prin adoptarea mai multor măsuri naționale de transpunere de către fiecare stat membru, în unele cazuri, numărul măsurilor fiind de peste 15. Este justificat să se preconizeze o creștere a numărului măsurilor de transpunere notificate, având în vedere noile dispoziții introduse prin prezenta propunere în actuala directivă. În plus, având în vedere specificitatea securității nucleare, sunt utilizate și notificate Comisiei măsuri de transpunere diverse, de la legi, decrete guvernamentale și ordine ministeriale, până la instrucțiuni și decizii ale autorităților naționale de reglementare în domeniul nuclear.

În aceste condiții este evidentă necesitatea prezentării de documente care să explice relația dintre dispozițiile Directivei modificate privind securitatea nucleară și părțile corespunzătoare din măsurile naționale de transpunere.

- **Legislație preexistentă la nivel național**

În unele state membre, există deja acte legislative în domeniul vizat de modificările aduse prin prezenta propunere. Transpunerea directivei modificate ar putea, prin urmare, să conducă la o combinație între modificările legislației naționale existente și adoptarea de noi acte legislative. Într-o astfel de situație, documentele explicative ar fi necesare pentru obținerea unei imagini clare și cuprinzătoare asupra transunerii.

- **Directiva-cadru**

Modificările propuse nu schimbă fundamental caracterul de directivă-cadru al Directivei privind securitatea nucleară. Directiva modificată include în continuare principii și cerințe generale.

Pentru Comisie și pentru activitatea sa de monitorizare a transpunerii și a punerii în aplicare este importantă cunoașterea dispozițiilor naționale care transpun principiile și cerințele generale prevăzute de directiva modificată. De exemplu, propunerea introduce obiective și cerințe generale de securitate pentru toate tipurile de instalații nucleare. Având în vedere domeniul foarte larg de aplicare a acestor noi obiective și cerințe de securitate, este extrem de important ca atât Comisia, cât și publicul să cunoască modul în care acestea sunt transpuse la nivel național.

PRINCIPIUL PROPORȚIONALITĂȚII

Cerința de a furniza documente explicative poate crea o sarcină administrativă suplimentară pentru statele membre. Această sarcină nu este însă disproporționată, date fiind obiectivele Directivei modificate privind securitatea nucleară și complexitatea obiectului ei. În plus, Comisia trebuie să poată verifica efectiv transpunerea corectă. Nu există metode mai puțin împovărătoare care să permită o verificare eficientă, având în vedere că transpunerea la nivel național poate constitui un proces complex, care conduce la acte legislative noi sau modificate. Trebuie, de asemenea, menționat că un număr important de state membre au început deja să transmită Comisiei documente explicative utile privind transpunerea legislației Euratom existente, cum ar fi actuala Directivă privind securitatea nucleară sau alte acte legislative.

Proiect de propunere de
DIRECTIVĂ A CONSILIULUI

**de modificare a Directivei 2009/71/EURATOM de instituire a unui cadru comunitar
pentru securitatea nucleară a instalațiilor nucleare**

**Proiect prezentat în temeiul articolului 31 din Tratatul Euratom pentru avizul
Comitetului Economic și Social European**

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul de instituire a Comunității Europene a Energiei Atomice, în special articolele 31 și 32,

având în vedere propunerea Comisiei Europene, elaborată după obținerea avizului unui grup de experți științifici din statele membre numiți de Comitetul științific și tehnic,

având în vedere avizul Parlamentului European,

având în vedere avizul Comitetului Economic și Social European,

întrucât:

- (1) Articolul 2 litera (b) din Tratatul de instituire a Comunității Europene a Energiei Atomice (denumit în continuare „Tratatul Euratom”) prevede stabilirea unor norme de securitate uniforme pentru protecția sănătății lucrătorilor și a populației.
- (2) Articolul 30 din Tratatul Euratom prevede stabilirea în cadrul Comunității Europene a Energiei Atomice („Comunitatea”) a unor norme de bază pentru protecția sănătății lucrătorilor și a populației împotriva pericolelor prezentate de radiațiile ionizante.
- (3) Directiva 96/29/Euratom a Consiliului din 13 mai 1996 de stabilire a normelor de securitate de bază privind protecția sănătății lucrătorilor și a populației împotriva pericolelor prezentate de radiațiile ionizante¹ stabilește normele de securitate de bază. Directiva instituie cerințele pentru un sistem de protecție radiologică, inclusiv justificarea și optimizarea expunerilor la radiații și limitarea dozelor în cazul expunerii populației și al expunerii profesionale. În directivă sunt specificate cerințele privind controlul expunerii populației și lucrătorilor la radiații, atât în condiții normale de funcționare, cât și în situații de urgență. Dispozițiile Directivei 96/29/Euratom au fost completate prin prevederi legislative mai specifice.

¹ JO L 159, 29.6.1996, p. 1.

- (4) Curtea de Justiție a Uniunii Europene a recunoscut în jurisprudența² sa că, în domeniile reglementate de Convenția privind securitatea nucleară³, Comunitatea deține competențe partajate cu statele membre.
- (5) Directiva 2009/71/Euratom a Consiliului din 25 iunie 2009 de instituire a unui cadru comunitar pentru securitatea nucleară a instalațiilor nucleare⁴ prevede obligațiile statelor membre de a institui și menține un cadru național privind securitatea nucleară. Directiva menționată reflectă cerințele cuprinse în principalele instrumente internaționale în domeniu, și anume Convenția privind securitatea nucleară⁵ și principiile fundamentale de securitate⁶ stabilite de Agenția Internațională pentru Energie Atomică („AIEA”). Termenul limită de punere în aplicare de către statele membre a actelor cu putere de lege și a procedurilor administrative necesare pentru conformarea la Directiva 2009/71/Euratom și de notificare a acestora către Comisie a expirat la 22 iulie 2011.
- (6) Directiva 2011/70/Euratom a Consiliului din 19 iulie 2011 de instituire a unui cadru comunitar pentru gestionarea responsabilă și în condiții de siguranță a combustibilului uzat și a deșeurilor radioactive⁷ prevede obligațiile statelor membre de a institui și menține un cadru național privind gestionarea combustibilului uzat și a deșeurilor radioactive.
- (7) În concluziile Consiliului din 8 mai 2007 privind securitatea nucleară și gestionarea în siguranță a combustibilului nuclear uzat și a deșeurilor radioactive⁸ s-a subliniat că „securitatea nucleară este o responsabilitate națională exercitată, după caz, în cadrul UE. Deciziile privind măsurile de securitate și supravegherea instalațiilor nucleare rămân în responsabilitatea exclusivă a operatorilor și a autorităților naționale”.
- (8) În urma invitației Consiliului de a institui un grup la nivel înalt al UE, înscrisă în Concluziile sale din 8 mai 2007, a fost înființat Grupul european de reglementare pentru siguranța nucleară (ENSREG) prin Decizia 2007/530/Euratom a Comisiei din 17 iulie 2007 privind stabilirea Grupului european la nivel înalt pentru siguranța nucleară și gestionarea deșeurilor⁹, pentru a contribui la îndeplinirea obiectivelor comunitare în domeniul securității nucleare.
- (9) Accidentul nuclear din 2011 de la Fukushima, în Japonia, a readus în atenție, la nivel mondial, măsurile necesare pentru a reduce la minimum riscurile și pentru a asigura cele mai solide niveluri de securitate nucleară. Pe baza unui mandat din partea Consiliului European din martie 2011¹⁰, Comisia a efectuat, împreună cu Grupul european al autorităților de reglementare în domeniul securității nucleare („ENSREG”), evaluări cuprinzătoare de risc și securitate ale centralelor nucleare („teste de rezistență”) la nivelul Uniunii. Rezultatele au identificat o serie de

² C-187/87 (Rep. 1988, p. 5013), C-376/90 (Rep. 1992, p. I-6153) și C-29/99 (Rep. 2002, p. I-11221).

³ JO L 172, 6.5.2004, p. 7.

⁴ JO L 172, 2.7.2009, p. 18.

⁵ JO L 318, 11.12.1999, p. 20.

⁶ *IAEA Safety Fundamentals: Fundamental safety principles* (Elementele fundamentale de securitate ale AIEA: Principii fundamentale de securitate), *IAEA Safety Standard Series* nr. SF-1 (2006).

⁷ JO L 199, 2.8.2011, p. 48.

⁸ Adoptate de COREPER la 25 aprilie 2007 (ref. doc. 8784/07) și de Consiliul Afaceri Economice și Financiare la 8 mai 2007.

⁹ JO L 195, 27.7.2007, p. 44.

¹⁰ Concluziile Consiliului European EUCO 10.1.2011.

îmbunătățiri care ar putea fi puse în aplicare în cadrul abordărilor și al practicilor industriale în domeniul securității nucleare din țările participante¹¹.

- (10) De asemenea, Consiliul European a invitat Comisia să efectueze o revizuire a cadrului juridic și de reglementare existent pentru securitatea instalațiilor nucleare și să propună orice îmbunătățiri care ar putea fi necesare. Consiliul European a subliniat, de asemenea, faptul că în UE ar trebui să fie puse în aplicare și îmbunătățite permanent cele mai înalte standarde de securitate nucleară.
- (11) În Comunicarea sa privind raportul interimar referitor la evaluările cuprinzătoare ale riscurilor și ale securității centralelor nucleare din Uniunea Europeană („testele de rezistență”)¹² din 24 noiembrie 2011, Comisia a inclus considerații inițiale cu privire la domeniile potențiale de îmbunătățire legislativă.
- (12) În conformitate cu principiile sale generale de consultare și dialog, Comisia a organizat, de asemenea, o consultare publică online, între decembrie 2011 și februarie 2012, având drept scop obținerea de opinii cu privire la domenii de consolidare a cadrului comunitar pentru securitatea nucleară.
- (13) Comisia a identificat un număr de domenii pentru revizuirea actualei Directive 2009/71/Euratom, astfel cum este precizat în Comunicarea Comisiei către Consiliu și Parlamentul European din 4 octombrie 2012 privind evaluările complexe de risc și securitate („testele de stres”) ale centralelor nucleare din Uniunea Europeană și activitățile conexe¹³.
- (14) La identificarea domeniilor relevante pentru îmbunătățire, Comisia a luat în considerare progresele tehnice realizate la nivel european și internațional, experiența și rezultatele obținute în urma testelor de rezistență, constatările din cadrul diverselor rapoarte asupra accidentului nuclear de la Fukushima, opiniile exprimate în cadrul consultării publice privind domeniile de consolidare a cadrului legislativ comunitar, punctele de vedere exprimate de diferitele părți implicate, inclusiv de autoritățile naționale de reglementare competente, de sectorul industrial și de societatea civilă, precum și rezultatele evaluării preliminare a măsurilor de transpunere ale statelor membre.
- (15) O condiție fundamentală a cadrului european de reglementare a securității nucleare este aceea că autoritatea de reglementare competentă trebuie să fie puternică și independentă. Independența acesteia și exercitarea competențelor sale în mod imparțial și transparent sunt factori cruciali pentru a asigura un nivel ridicat de securitate nucleară. Este necesară instituirea unor decizii de reglementare și a unor măsuri de asigurare a punerii în aplicare care să fie obiective și să nu fie supuse unor influențe externe nejustificate care ar putea compromite securitatea, cum ar fi presiunile asociate schimbărilor survenite în plan politic, economic sau societal sau presiunile din partea ministerelor sau a oricăror alte entități publice sau private. Consecințele negative ale lipsei de independență au fost evidente în cazul accidentului de la Fukushima. Dispozițiile Directivei 2009/71/Euratom cu privire la separarea funcțională a autorităților de reglementare competente ar trebui să fie consolidate astfel încât să asigure independența efectivă a autorităților de reglementare și să

¹¹ Raport de evaluare *inter pares* ENSREG – *Stress Tests performed on European nuclear power plants* (Testele de rezistență efectuate la centralele nucleare europene), 25 aprilie 2012.

¹² COM(2011) 784 final.

¹³ COM(2012) 571 final.

garanteze că acestea dispun de mijloacele și competențele adecvate pentru îndeplinirea în mod corespunzător a responsabilităților încredințate. În special, autoritatea de reglementare ar trebui să aibă suficiente competențe juridice, suficient personal și suficiente resurse financiare pentru îndeplinirea corespunzătoare a responsabilităților care îi revin. Cu toate acestea, cerințele mai ferme care vizează asigurarea independenței în îndeplinirea sarcinilor de reglementare nu ar trebui să aducă atingere strânsei cooperări, după caz, cu alte autorități naționale competente sau orientărilor generale de politică elaborate de administrațiile publice, care nu au legătură cu atribuțiile și obligațiile de reglementare.

- (16) Independența procesului decizional al autorității de reglementare depinde, de asemenea, de competența personalului acesteia. Prin urmare, autoritatea de reglementare ar trebui să dispună de personal având calificările, experiența și competențele necesare pentru a putea îndeplini aceste funcții și responsabilități. Dată fiind natura specializată a industriei nucleare și disponibilitatea limitată a persoanelor cu experiența și competențele necesare, fapt care poate conduce la o rotație a persoanelor cu responsabilități executive între funcțiile deținute în cadrul industriei nucleare și cele din cadrul autorităților de reglementare, trebuie să se acorde o atenție deosebită evitării conflictelor de interese. În plus, este necesar să se ia măsuri pentru a se asigura că nu există niciun conflict de interese cu organizațiile care furnizează consultanță sau servicii organismului de reglementare.
- (17) În cazurile în care se desfășoară proiecte de infrastructură care ar putea afecta securitatea nucleară a instalațiilor nucleare, ar trebui să fie instituite, la nivel național, mecanisme corespunzătoare de consultare cu autoritățile naționale de reglementare și cu publicul, iar opiniile exprimate de acestea ar trebui să fie luate pe deplin în considerare.
- (18) Directiva 2011/92/UE privind evaluarea efectelor anumitor proiecte publice și private asupra mediului¹⁴ este relevantă pentru instalațiile nucleare. Directiva menționată prevede obligația statelor membre de a se asigura că, înainte de acordarea autorizării, proiectele care ar putea avea efecte semnificative asupra mediului din cauza, între altele, a naturii, dimensiunii sau amplasării lor sunt supuse unei evaluări a efectelor asupra mediului. În această privință, directiva este un instrument prin care se garantează integrarea aspectelor legate de mediu în procesul de autorizare a instalațiilor nucleare.
- (19) Orice evaluare în temeiul prezentei directive nu aduce atingere niciunei evaluări de mediu relevante.
- (20) Pentru instalațiile nucleare în cazul cărora obligația de a efectua evaluări ale efectelor asupra mediului decurge simultan din prezenta directivă și din alte acte legislative ale Uniunii, statele membre pot prevedea proceduri coordonate sau comune care să îndeplinească cerințele legislației relevante a Uniunii.
- (21) Consecințele unui accident nuclear pot depăși frontierele naționale și, prin urmare, trebuie încurajate strânsa cooperare, coordonarea și schimbul de informații dintre autoritățile de reglementare din țări vecine sau din țări aflate în aceeași regiune, indiferent dacă aceste țări dețin sau nu instalații nucleare operaționale. În acest sens,

¹⁴ JO L 26, 28.1.2012, p.1 (versiune codificată a Directivei 85/337/CEE privind evaluarea efectelor anumitor proiecte publice și private asupra mediului, astfel cum a fost modificată).

statele membre ar trebui să asigure instituirea unor măsuri corespunzătoare pentru a facilita o astfel de cooperare în materie de securitate nucleară cu impact transfrontalier, inclusiv cu țări terțe. Este necesar să se identifice sinergii cu mecanismul de protecție civilă al Uniunii¹⁵ care furnizează un cadru al UE de cooperare între statele membre în materie de protecție civilă pentru îmbunătățirea eficienței sistemelor de prevenire, pregătire și intervenție în caz de dezastre naturale sau provocate de om.

- (22) Pentru a asigura dobândirea aptitudinilor corespunzătoare, precum și atingerea și menținerea unor niveluri adecvate de competență, toate părțile ar trebui să prevadă participarea la un proces de învățare continuă a tuturor membrilor personalului (inclusiv a subcontractorilor) cu responsabilități în materie de securitate nucleară a instalațiilor nucleare și de măsuri de pregătire și intervenție pe amplasament în situații de urgență. Acest lucru poate fi realizat prin instituirea unor programe și planuri de formare și a unor proceduri pentru revizuirea și actualizarea periodică a programelor de formare, precum și prin alocarea de fonduri bugetare adecvate pentru formare.
- (23) Un alt aspect esențial evidențiat de accidentul nuclear de la Fukushima este importanța sporirii transparenței în materie de securitate nucleară. Transparența este, de asemenea, un mijloc important de promovare a independenței în luarea deciziilor de reglementare. Prin urmare, dispozițiile actuale ale Directivei 2009/71/Euratom privind informațiile care trebuie furnizate populației ar trebui să precizeze ce tip de informații minime trebuie comunicate de autoritatea de reglementare competentă și de deținătorul de autorizație și în ce termene. În acest scop ar trebui, de exemplu, să fie identificat tipul de informații minime care trebuie furnizate de autoritatea de reglementare competentă și de deținătorul de autorizație în cadrul mai larg al strategiilor lor de transparență. Informațiile trebuie comunicate în timp util, în special în caz de evenimente anormale și accidente. Ar trebui, de asemenea, să fie făcute publice rezultatele evaluărilor periodice de securitate și ale evaluărilor *inter pares* desfășurate la nivel internațional.
- (24) Cerințele prezentei directive cu privire la transparență sunt complementare celor din legislația Euratom existentă. Decizia 87/600/Euratom a Consiliului din 14 decembrie 1987 privind procedura comunitară de schimb rapid de informații în caz de urgență radiologică¹⁶ impune fiecărui stat membru obligația de a notifica și furniza informații Comisiei și altor state membre în cazul unei urgențe radiologice pe teritoriul său, în timp ce Directiva 89/618/Euratom a Consiliului din 27 noiembrie 1989¹⁷ prevede obligația statelor membre de a informa publicul asupra măsurilor de protecție a sănătății care trebuie aplicate și asupra procedurilor care se impun în caz de urgență radiologică și de a furniza informații în avans și în continuu populației care poate fi afectată în cazul unei astfel de situații de urgență. Cu toate acestea, pe lângă informațiile care trebuie furnizate într-o astfel de situație, statele membre ar trebui, în temeiul prezentei directive, să ia măsurile necesare de asigurare a transparenței, prin comunicarea promptă de informații actualizate periodic, pentru a se asigura că lucrătorii și publicul larg sunt informați cu privire la toate evenimentele legate de securitatea nucleară, inclusiv cu privire la evenimentele anormale sau la accidente. În plus, ar trebui să se acorde publicului ocazia de a participa în mod efectiv la procesul de autorizare a instalațiilor nucleare, iar autoritatea de reglementare competentă ar

¹⁵ Propunere a Comisiei de Decizie a Parlamentului European și a Consiliului privind un mecanism de protecție civilă al Uniunii – COM(2011) 934 final.

¹⁶ JO L 371, 30.12.1987, p. 76.

¹⁷ JO L 357, 7.12.1989, p. 31.

trebui să furnizeze orice informații legate de securitate în mod independent, fără a avea nevoie de consimțământul prealabil al oricărei alte entități publice sau private.

- (25) Directiva 2009/71/Euratom instituie un cadru comunitar cu caracter obligatoriu din punct de vedere juridic aflat la baza unui sistem legislativ, administrativ și organizațional pentru securitatea nucleară. Acesta nu include cerințe specifice pentru instalațiile nucleare. Având în vedere progresele tehnice înregistrate de AIEA și de Asociația Autorităților de Reglementare în Domeniul Nuclear din Europa de Vest (*Western European Nuclear Regulators Association* - WENRA), precum și alte surse, inclusiv experiența acumulată în urma testelor de rezistență și a investigațiilor desfășurate asupra accidentului nuclear de la Fukushima, Directiva 2009/71/Euratom ar trebui să fie modificată pentru a include obiective comunitare în materie de securitate nucleară care să acopere toate etapele ciclului de viață al instalațiilor nucleare (alegerea amplasamentului, proiectarea, construcția, punerea în funcțiune, exploatarea, dezafectarea).
- (26) Metodele bazate pe cunoașterea riscurilor examinează probabilitatea ca fiecare eveniment dintr-un șir de evenimente să conducă sau să contribuie la producerea unui accident, precum și posibilele consecințe ale acestuia. Răspunsurile pot oferi informații asupra punctelor forte și a punctelor slabe din proiectarea și operarea unei instalații nucleare și pot, prin urmare, să orienteze cerințele și atenția autorităților de reglementare asupra aspectelor care pot conduce la obținerea celor mai mari beneficii pentru securitatea unei instalații nucleare. După ce au investit, în ultimele decenii, resurse considerabile pentru elaborarea unor evaluări probabilistice asupra securității instalațiilor nucleare, în special pentru centralele nucleare și reactoarele de cercetare, deținătorii de autorizații și autoritățile de reglementare competente din întreaga lume sunt acum în măsură să utilizeze informațiile obținute pentru a îmbunătăți securitatea instalațiilor nucleare prin metode bazate pe cunoașterea riscurilor și să exploateze aceste instalații în cel mai eficient mod posibil.
- (27) Îmbătrânirea structurilor, sistemelor și componentelor cu funcții de securitate ale unei instalații nucleare și, în special, fragilizarea componentelor a căror înlocuire pune o serie de dificultăți practice, cum ar fi vasul de presiune al reactorului, trasează o limită naturală pentru continuarea funcționării în condiții acceptabile a acesteia. Din punctul de vedere al securității, dar și sub aspect economic, limita de viață operațională este, de regulă, 40 de ani de la începutul exploatării comerciale, prin urmare, statele membre ar trebui să se asigure că o posibilă prelungire a duratei de viață a centralelor nucleare existente nu expune lucrătorii și populația la riscuri suplimentare. În acest scop, Directiva 2009/71/Euratom ar trebui să fie modificată pentru a include noi obiective de securitate la nivel comunitar, pe care trebuie să le respecte autoritățile de reglementare și deținătorii de autorizație în cazul unei prelungiri a duratei de viață a centralelor nucleare existente.
- (28) În cazul noilor reactoare, este evident că proiectul original trebuie să abordeze aspecte care nu erau luate în considerare la proiectarea generațiilor anterioare de reactoare. Condițiile de extindere a proiectului sunt condițiile de accident care nu sunt luate în considerare la stabilirea accidentelor de bază de proiect, dar sunt incluse în procesul de proiectare a instalației în conformitate cu metoda celei mai bune estimări și în cazul cărora eliberările de materiale radioactive sunt menținute în limite acceptabile. Condițiile de extindere a proiectului ar putea include cazurile de accidente grave.

- (29) Aplicarea conceptului de apărare în profunzime în plan organizațional, comportamental sau în cadrul proiectării unei instalații nucleare asigură reglementarea activităților legate de securitate prin niveluri independente de dispoziții, astfel încât, în cazul producerii unei defecțiuni, aceasta să fie detectată și reparată prin măsuri corespunzătoare. Eficacitatea fiecăruia dintre diferitele niveluri independente este un element esențial de apărare în profunzime pentru prevenirea accidentelor și diminuarea consecințelor în cazul în care acestea apar.
- (30) După accidentele nucleare de la Three Mile Island și Cernobîl, accidentul nuclear de la Fukushima a subliniat încă o dată importanța critică a funcției de reținere a produșilor radioactivi, care este ultima barieră de protecție a populației și a mediului împotriva eliberărilor de radioactivitate care rezultă în urma unui accident. Prin urmare, solicitantul unei autorizații pentru construirea unui nou reactor de putere sau de cercetare ar trebui să demonstreze că proiectul limitează în practică aria de manifestare a efectelor produse de avariarea miezului reactorului la interiorul anvelopei, adică trebuie să dovedească faptul că o eliberare de radioactivitate în exteriorul anvelopei este fizic imposibilă sau că producerea unei astfel de eliberări poate fi considerată, cu un grad înalt de certitudine, extrem de puțin probabilă.
- (31) Directiva 2009/71/Euratom nu include măsuri de pregătire și intervenție pe amplasament în situații de urgență, care, după cum a fost scos în evidență de accidentul nuclear de la Fukushima, sunt esențiale pentru a atenua consecințele unui accident nuclear. Directiva 96/29/Euratom a Consiliului prevede că, în caz de urgențe radiologice, este necesar să se adopte măsuri adecvate de intervenție pentru a opri sau reduce emisiile de radionuclizi, precum și să se evalueze și să se înregistreze consecințele situației de urgență și eficacitatea intervenției. Ar trebui, de asemenea, să fie disponibile măsuri pentru protecția și monitorizarea mediului și a populației. Cu toate acestea, sunt necesare dispoziții mai specifice privind măsurile de pregătire și intervenție pe amplasament în situații de urgență, pentru a evalua situațiile care ar putea necesita măsuri de protecție pe amplasament, pentru a dispune de o structură organizațională și de coordonare între organismele de intervenție și pentru a se asigura că sunt disponibile suficiente resurse în vederea aplicării acestor măsuri de protecție adecvate chiar și în cazuri extreme.
- (32) Testele de rezistență au demonstrat rolul esențial al mecanismelor de cooperare și coordonare consolidate între toate părțile care dețin responsabilități în materie de securitate nucleară. Evaluările *inter pares* s-au dovedit a fi un bun mijloc de consolidare a încrederii, având drept scop dezvoltarea și schimbul de experiență, precum și asigurarea aplicării în comun a unor standarde ridicate de securitate nucleară. Domeniul de aplicare al dispozițiilor Directivei 2009/71/Euratom este, cu toate acestea, limitat doar la autoevaluări și la evaluările *inter pares* la nivel internațional ale infrastructurii legislative, de reglementare și organizaționale a statelor membre și, prin urmare, directiva ar trebui să fie extinsă astfel încât să includă evaluările *inter pares* ale instalațiilor nucleare.
- (33) Prezenta directivă introduce noi dispoziții privind autoevaluările și evaluările *inter pares* ale instalațiilor nucleare, pe baza unor teme selectate legate de securitatea nucleară, care acoperă întregul ciclu de viață al acestora. La nivel internațional, există deja experiențe confirmate legate de desfășurarea acestor evaluări *inter pares* ale centralelor nucleare. La nivelul UE, experiența legată de testele de rezistență scoate în evidență valoarea unui exercițiu coordonat de evaluare și revizuire a securității centralelor nucleare din UE. În cazul de față ar trebui să fie aplicat un mecanism

similar, bazat pe cooperarea dintre autoritățile de reglementare din statele membre și Comisie. Prin urmare, autoritățile de reglementare competente cu rol de coordonare în cadrul grupurilor de experți precum ENSREG ar putea contribui datorită experienței lor la identificarea temelor de securitate relevante și la realizarea respectivelor evaluări *inter pares*. În cazul în care statele membre nu selectează în comun cel puțin o temă, Comisia ar trebui să selecteze una sau mai multe teme care urmează să facă obiectul evaluărilor *inter pares*. Participarea altor părți implicate, cum ar fi organismele de asistență tehnică, observatorii internaționali sau organizațiile neguvernamentale ar putea aduce valoare adăugată evaluărilor *inter pares*.

- (34) Pentru a garanta rigoarea și obiectivitatea evaluărilor *inter pares*, statele membre ar trebui să ofere acces la toate informațiile necesare, sub rezerva procedurilor aplicabile de verificare din punctul de vedere al securității, la personal și la instalațiile nucleare în cauză.
- (35) Ar trebui să fie instituit un mecanism de monitorizare adecvat pentru a se asigura punerea în aplicare în mod corespunzător a rezultatelor acestor evaluări *inter pares*. Evaluările *inter pares* ar trebui să contribuie la îmbunătățirea securității fiecărei instalații nucleare, precum și la formularea de recomandări și orientări tehnice de securitate generice, valabile în întreaga Uniune.
- (36) În cazul în care identifică abateri sau întârzieri substanțiale în punerea în aplicare a recomandărilor tehnice din procesul de evaluare *inter pares*, Comisia ar trebui să invite autoritățile de reglementare competente din statele membre neimplicate să organizeze și să efectueze o misiune de verificare pentru a obține o imagine de ansamblu asupra situației și pentru a informa statul membru implicat cu privire la posibilele măsuri de remediere a deficiențelor identificate.
- (37) Dispozițiile de instituire a mecanismului de evaluare *inter pares* prevăzut de prezenta directivă nu afectează normele ce reglementează procedura aplicabilă în cazul în care un stat membru nu își îndeplinește o obligație deținută în temeiul tratatelor, astfel cum se prevede la articolele 258, 259 și 260 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE).
- (38) Periodicitatea evaluărilor *inter pares* și cea a raportării în conformitate cu prezenta directivă ar trebui să fie sincronizate cu ciclurile de evaluare și raportare prevăzute de Convenția privind securitatea nucleară.
- (39) În conformitate cu principiul proporționalității, aplicabilitatea dispozițiilor din capitolul 2 secțiunea 2 „Obligații specifice” din prezenta directivă depinde de tipul instalațiilor nucleare de pe teritoriul unui stat membru. Prin urmare, la transpunerea dispozițiilor respective în legislația națională, statele membre ar trebui să țină seama de riscurile aferente fiecărui tip de instalație nucleară pe care o planifică sau o exploatează. Principiul proporționalității se referă în special la acele state membre care dețin stocuri reduse de materiale nucleare sau radioactive legate, de exemplu, de funcționarea unor reactoare de cercetare mici care, în cazul unui accident grav, nu ar genera consecințe comparabile cu cele generate de centralele nucleare.
- (40) Dispozițiile prezentei directive care sunt intrinsec legate de existența instalațiilor nucleare, și anume cele privind obligațiile deținătorilor de autorizații, noile cerințe specifice pentru instalațiile nucleare și dispozițiile privind măsurile de pregătire și intervenție pe amplasament în situații de urgență, nu sunt aplicabile statelor membre

care nu dețin instalații nucleare, astfel cum sunt definite acestea de prezenta directivă. Statele membre respective nu sunt obligate să transpună și să pună în aplicare obligația de a impune sancțiuni părților care nu respectă prezenta directivă. Celelalte dispoziții din prezenta directivă ar trebui să fie transpuse și puse în aplicare în mod proporțional, în conformitate cu circumstanțele naționale și ținând seama de faptul că aceste state membre nu dispun de instalații nucleare, dar garantând, în același timp, faptul că administrația publică sau autoritățile competente acordă o atenție corespunzătoare securității nucleare.

- (41) În conformitate cu Directiva 2009/71/Euratom, statele membre trebuie să instituie și să mențină un cadru național legislativ, de reglementare și organizațional (denumit în continuare „cadru național”) pentru securitatea nucleară a instalațiilor nucleare. Stabilirea modalității în care sunt adoptate dispozițiile privind cadrul național și a instrumentului prin care sunt aplicate intră în competența statelor membre.
- (42) Conform declarației politice comune a statelor membre și a Comisiei privind documentele explicative din 28 septembrie 2011, statele membre s-au angajat să însoțească notificarea măsurilor lor de transpunere, în cazuri justificate, cu o serie de documente care să explice relația dintre dispozițiile unei directive și părțile corespunzătoare ale instrumentelor naționale de transpunere. În ceea ce privește prezenta directivă, legislatorul consideră că transmiterea unor astfel de documente este justificată.
- (43) Prin urmare, Directiva 2009/71/Euratom ar trebui modificată în consecință,

ADOPTĂ PREZENTA DIRECTIVĂ:

Articolul 1

Directiva 2009/71/Euratom se modifică după cum urmează:

- (1) Titlul capitolului 1 se înlocuiește cu următorul text:
„OBIECTIVE, DOMENIU DE APLICARE ȘI DEFINIȚII”.
- (2) La articolul 1 se adaugă următoarea literă (c):
„(c) să asigure instituirea de către statele membre a unor măsuri naționale adecvate, astfel încât instalațiile nucleare să fie proiectate, amplasate, construite, puse în funcțiune, exploatate sau dezafectate într-un mod care să evite eliberarea neautorizată de substanțe radioactive.”
- (3) Articolul 2 se modifică după cum urmează:
 - (a) alineatul (1) se înlocuiește cu următorul text:
„(1) Prezenta directivă se aplică oricărei instalații nucleare civile care face obiectul autorizației definite la articolul 3 alineatul (4), în toate etapele prevăzute în autorizația respectivă.”;
 - (b) alineatul (3) se înlocuiește cu următorul text:

„(3). Prezenta directivă completează normele de bază menționate la articolul 30 din tratat în ceea ce privește securitatea nucleară a instalațiilor nucleare și nu aduce atingere legislației comunitare existente privind protecția sănătății lucrătorilor și a populației împotriva pericolelor prezentate de radiațiile ionizante, în special Directivei 96/29/Euratom.”.

(4) La articolul 3 se adaugă următoarele alineate (6)-(17):

„6. «apărare în profunzime» înseamnă instalarea ierarhizată a mai multor niveluri de echipamente și proceduri pentru a împiedica escaladarea unor incidente operaționale anticipate și pentru a menține eficacitatea barierelor fizice plasate între sursele de radiații sau materialele radioactive și lucrători, populație sau aer, apă și sol în condiții operaționale și, pentru anumite bariere, în condiții de accident;

7. «eveniment anormal» înseamnă orice eveniment neintenționat ale cărui consecințe reale sau potențiale nu sunt neglijabile din punctul de vedere al protecției sau al securității nucleare;

8. «accident» înseamnă orice eveniment neplanificat, inclusiv erorile de operare, defectarea echipamentelor și alte avarii, ale cărui consecințe reale sau potențiale nu sunt neglijabile din punctul de vedere al protecției sau al securității nucleare;

9. «eliberare precocă» înseamnă situația în care este necesară luarea de măsuri de urgență în afara amplasamentului, dar nu există suficient timp pentru punerea în aplicare a acestora;

10. «eliberare masivă» înseamnă situația în care sunt necesare măsuri de protecție a populației care nu pot fi limitate în spațiu sau timp;

11. «excluderea practică» înseamnă că producerea unei situații este fizic imposibilă sau poate fi considerată, cu un grad înalt de certitudine, extrem de puțin probabilă;

12. « fezabil în limite rezonabile » înseamnă că, în afară de îndeplinirea cerințelor de bune practici în domeniul tehnic, trebuie identificate măsuri suplimentare de protecție sau de reducere a riscurilor pentru proiectarea, punerea în funcțiune, exploatarea sau dezafectarea unei instalații nucleare, care să fie puse în aplicare, cu excepția cazului în care se poate demonstra că acestea sunt vădit disproporționate față de beneficiul de securitate pe care l-ar oferi;

13. «bază de proiect» înseamnă gama de situații și evenimente luate în considerare în mod explicit la proiectarea unei instalații, în temeiul unor criterii stabilite, la care instalația poate rezista fără depășirea limitelor autorizate în operarea planificată a sistemelor de securitate;

14. «accident de bază de proiect» înseamnă situațiile de accident care au fost prevăzute la proiectarea unei instalații, în conformitate cu criterii stabilite, și în cazul cărora avarierea combustibilului și eliberarea de materiale radioactive sunt menținute în limitele autorizate;

15. «accident care depășește baza de proiect» înseamnă un accident posibil, care însă nu a fost pe deplin luat în considerare la proiectare, fiind apreciat ca foarte puțin probabil;

16. «analiză de extindere a proiectului» înseamnă un set de condiții de extindere a proiectului determinate pe baza unui raționament tehnic și a unor evaluări deterministice și probabilistice, în scopul îmbunătățirii suplimentare a securității centralei nucleare prin consolidarea capacităților acesteia de a rezista, fără consecințe radiologice inacceptabile, la accidentele care fie sunt mai grave decât accidentele de bază de proiect, fie implică defecțiuni suplimentare. Aceste condiții de extindere a proiectului sunt utilizate pentru a identifica scenarii suplimentare de accidente care trebuie luate în considerare la proiectare și pentru a prevedea dispoziții practice pentru prevenirea unor astfel de accidente sau pentru diminuarea consecințelor în cazul în care acestea apar.

17. «evaluare periodică de securitate» înseamnă o reevaluare sistematică a securității unei instalații existente, efectuată la intervale regulate pentru a se ține seama de efectele cumulate ale îmbătrânirii, modificărilor aduse, experienței în operare, evoluțiilor tehnice și aspectelor legate de alegerea amplasamentului și care urmărește să asigure un nivel înalt de securitate pe toată durata de funcționare a instalației.”.

- (5) În capitolul 2 se inserează următorul subtitlu după titlul „OBLIGAȚII”:

„SECȚIUNEA 1

Obligații generale”.

- (6) La articolul 4, alineatul (1) se modifică după cum urmează:

- (a) partea introductivă se înlocuiește cu următorul text:

„(1) Statele membre instituie și mențin un cadru național legislativ, de reglementare și organizațional (denumit în continuare „cadru național”) pentru securitatea nucleară a instalațiilor nucleare, care alocă responsabilitățile și asigură coordonarea dintre organismele publice relevante. Cadrul național trebuie să prevadă în special:”;

- (b) litera (a) se înlocuiește cu următorul text:

„(a) măsuri naționale de securitate nucleară, care să acopere toate etapele ciclului de viață al instalațiilor nucleare menționate la articolul 3 punctul 4;”;

- (c) litera (b) se înlocuiește cu următorul text:

„(b) un sistem de autorizare și interdicția cu privire la exploatarea instalațiilor nucleare fără autorizație;”;

- (d) litera (c) se înlocuiește cu următorul text:

„(c) un sistem de supraveghere a securității nucleare;”.

- (7) La articolul 5, alineatele (2) și (3) se înlocuiesc cu următorul text:

„(2) Statele membre garantează independența efectivă a autorității de reglementare competente față de orice influențe nejustificate în cadrul procesului de luare a deciziilor, în special la îndeplinirea sarcinilor de reglementare prevăzute la alineatul

(3), astfel încât securitatea să nu fie subordonată intereselor politice, economice sau societale. În acest scop, statele membre se asigură că prin cadrul național se impun autorității de reglementare competente următoarele condiții:

(a) să fie separată din punct de vedere funcțional de orice altă entitate publică sau privată care este implicată în promovarea sau utilizarea energiei nucleare sau în producția de energie electrică;

(b) la îndeplinirea sarcinilor sale de reglementare, să nu solicite și să nu accepte instrucțiuni de la nicio altă entitate publică sau privată care este implicată în promovarea sau utilizarea energiei nucleare sau în producția de energie electrică;

(c) să ia decizii de reglementare pe baza unor criterii obiective și verificabile legate de securitate;

(d) să dețină fonduri bugetare proprii adecvate și autonomie în implementarea bugetului alocat. Mecanismul de finanțare și procesul de alocare a bugetului trebuie să fie în mod clar definite în cadrul național;

(e) să dețină personal suficient, având calificările, experiența și cunoștințele necesare;

(f) să stabilească proceduri și criterii pentru numirea și concedierea personalului, precum și pentru prevenirea și soluționarea eventualelor conflicte de interese;

(g) să furnizeze informații legate de securitate, fără a fi necesară revizuirea sau aprobarea acestora de către orice altă entitate publică sau privată, în conformitate cu articolul 8 alineatul (2).

(3) Statele membre se asigură că autorității de reglementare competente i se acordă atribuțiile juridice necesare pentru a-și îndeplini obligațiile în contextul cadrului național descris la articolul 4 alineatul (1), acordând prioritatea cuvenită securității nucleare. În acest scop, statele membre se asigură că respectivul cadru național prevede următoarele sarcini principale ale autorității de reglementare:

(a) să definească cerințele naționale de securitate nucleară;

(b) să impună deținătorului de autorizație îndeplinirea cerințelor naționale de securitate nucleară și a condițiilor din autorizația respectivă;

(c) să solicite demonstrarea îndeplinirii acestor cerințe, inclusiv a cerințelor menționate la articolul 6 alineatele (2)-(5) și la articolele 8a-8d;

(d) să verifice îndeplinirea cerințelor prin evaluări și inspecții prevăzute de reglementare;

(e) să adopte măsuri de impunere a îndeplinirii cerințelor, inclusiv suspendarea funcționării instalației nucleare în conformitate cu condițiile definite în cadrul național menționat la articolul 4 alineatul (1).”.

(8) Articolul 6 se modifică după cum urmează:

(a) alineatul (1) se înlocuiește cu următorul text:

„1. Statele membre asigură includerea în cadrul național a cerinței ca răspunderea principală pentru securitatea instalațiilor nucleare să revină deținătorului de autorizație. Această răspundere nu poate fi delegată.”;

(b) alineatul (2) se înlocuiește cu următorul text:

„(2) Statele membre se asigură că prin cadrul național se impune deținătorilor de autorizație, sub supravegherea autorității de reglementare competente, să evalueze, să verifice cu regularitate și să îmbunătățească în continuu, în măsura în care acest lucru este fezabil în limite rezonabile, securitatea nucleară a instalațiilor lor nucleare în mod sistematic și verificabil.”;

(c) alineatul (3) se înlocuiește cu următorul text:

„(3) Evaluările menționate la alineatul (2) includ verificarea faptului că, pe baza unei evaluări cuprinzătoare a securității, sunt instituite măsuri pentru prevenirea accidentelor și diminuarea consecințelor acestora, inclusiv verificarea asigurării unui nivel suficient al dispozițiilor de apărare în profunzime și al măsurilor organizatorice de protecție luate de deținătorii de autorizație, al căror eșec ar expune în mod semnificativ lucrătorii și populația la radiații ionizante.”;

(d) alineatul (4) se înlocuiește cu următorul text:

„(4) Statele membre se asigură că prin cadrul național se impune deținătorilor de autorizație să instituie și să pună în aplicare sisteme de management care acordă prioritatea cuvenită securității nucleare și sunt verificate în mod periodic de autoritatea de reglementare competentă.”;

(e) se introduce următorul alineat (4a):

„(4a) Statele membre se asigură că respectivul cadru național impune solicitantului unei autorizații obligația de a prezenta o demonstrație detaliată de securitate. Domeniul de aplicare și nivelul de detaliere ale acestei demonstrații sunt proporționale cu amploarea potențială și natura riscurilor prezentate. Aceasta este revizuită și evaluată de către autoritatea de reglementare competentă, în conformitate cu proceduri clar definite.”;

(f) alineatul (5) se înlocuiește cu următorul text:

„(5) Statele membre se asigură că respectivul cadru național impune deținătorilor de autorizație să asigure și să mențină resurse financiare și umane adecvate, având calificările, cunoștințele și aptitudinile corespunzătoare pentru a-și îndeplini obligațiile cu privire la securitatea nucleară a instalațiilor nucleare, astfel cum se prevede la alineatele (1)-(4a) din prezentul articol și la articolele 8a-8d din prezenta directivă. Aceste obligații se aplică și lucrătorilor angajați prin subcontractare.”.

(9) Articolele 7 și 8 se înlocuiesc cu următorul text:

„Articolul 7

Competențe și abilități în domeniul securității nucleare

Statele membre se asigură că prin cadrul național se impune tuturor părților să ia măsuri pentru a asigura educarea, formarea și pregătirea practică a personalului lor care deține responsabilități legate de securitatea nucleară a instalațiilor nucleare și de măsurile de pregătire și intervenție pe amplasament în situații de urgență, în vederea creării, menținerii și dezvoltării în continuare a unor competențe și abilități actualizate și recunoscute reciproc în domeniul securității nucleare.

Articolul 8

Transparență

(1) Statele membre se asigură că lucrătorii și populația primesc informații actualizate și în timp util cu privire la securitatea nucleară a instalațiilor nucleare și la riscurile legate de aceasta, acordând o atenție specială celor care locuiesc în vecinătatea unei instalații nucleare.

Obligația stabilită la primul paragraf include asigurarea faptului că autoritatea de reglementare competentă și deținătorii de autorizație elaborează, publică și pun în aplicare o strategie de transparență în domeniile lor de responsabilitate, care vizează, *inter alia*, informațiile cu privire la condițiile normale de funcționare a instalațiilor nucleare, activitățile opționale de consultare cu lucrătorii și publicul și comunicarea în caz de evenimente anormale și accidente.

(2) Informațiile sunt puse la dispoziția publicului în conformitate cu dispozițiile aplicabile ale legislației UE și naționale și cu obligațiile internaționale, cu condiția ca acest fapt să nu pună în pericol alte interese prioritare, precum securitatea, recunoscute prin legislația națională sau prin obligațiile internaționale.

(3) Statele membre se asigură că publicului i se acordă ocazia efectivă și în timp util de a participa la procesul de autorizare a instalațiilor nucleare, în conformitate cu dispozițiile relevante ale legislației UE și naționale și cu obligațiile internaționale.”.

(10) După articolul 8 se introduce următoarea secțiune 2:

„SECȚIUNEA 2

Obligații specifice

Articolul 8a

Obiectivul de securitate a instalațiilor nucleare

(1) Statele membre se asigură că prin cadrul național se impune ca instalațiile nucleare să fie proiectate, amplasate, construite, puse în funcțiune, exploatate și dezafectate astfel încât să se evite potențialele eliberări de radioactivitate prin:

- (a) excluderea practică a producerii oricăror secvențe ale unui accident care ar conduce la eliberarea precoce sau masivă de substanțe radioactive;
- (b) pentru accidentele care nu au fost practic excluse, punerea în aplicare a unor măsuri de proiectare, astfel încât să fie necesare numai măsuri de protecție a publicului limitate în spațiu și timp și să existe suficient timp disponibil pentru

punerea lor în aplicare, iar frecvența unor astfel de accidente să fie redusă la minimum.

(2) Statele membre se asigură că, în conformitate cu cadrul național, obiectivul stabilit la alineatul (1) se aplică instalațiilor nucleare existente în măsura în care acest lucru este fezabil în limite rezonabile.

Articolul 8b

Punerea în aplicare a obiectivului de securitate a instalațiilor nucleare

În vederea realizării obiectivului de securitate prevăzut la articolul 8a, statele membre se asigură că prin cadrul național se impun următoarele condiții instalațiilor nucleare:

- (a) să fie amplasate astfel încât să se acorde atenția cuvenită evitării, dacă este posibil, a dezastrelor exterioare naturale sau provocate de om și să se reducă la minimum impactul acestora;
- (b) să fie proiectate, construite, puse în funcțiune, exploatate și dezafectate pe baza conceptului de apărare în profunzime, astfel încât:
 - (i) dozele de radiații la care sunt expuși lucrătorii și populația să nu depășească limitele prescrise și să fie menținute la cel mai scăzut nivel fezabil în limite rezonabile;
 - (ii) să fie redusă la minimum producerea unor evenimente anormale;
 - (iii) potențialul de escaladare către situații de accident să fie redus prin îmbunătățirea capacității instalațiilor nucleare de a gestiona și controla în mod eficient evenimentele anormale;
 - (iv) să fie reduse consecințele dăunătoare ale evenimentelor anormale și ale accidentelor de bază de proiect, în cazul în care acestea apar, pentru a se asigura că nu au impact radiologic în afara amplasamentului sau au numai un impact radiologic minor;
 - (v) să fie evitate dezastrele exterioare naturale sau provocate de om, dacă acest lucru este posibil, iar impactul acestora să fie redus la minimum.

Articolul 8c

Metodologie pentru alegerea amplasamentului, proiectarea, construcția, punerea în funcțiune, exploatarea și dezafectarea instalațiilor nucleare

(1) Statele membre se asigură că prin cadrul național se impun următoarele condiții deținătorului de autorizație, care trebuie îndeplinite sub supravegherea autorității de reglementare competente:

- (a) să evalueze periodic impactul radiologic al unei instalații nucleare asupra lucrătorilor și a populației, precum și asupra aerului, apei și solului, atât în condiții normale de funcționare, cât și în caz de accident;

- (b) să definească, să formalizeze și să evalueze în mod regulat și cel puțin o dată la zece ani baza de proiect a instalațiilor nucleare prin intermediul unei revizuii periodice de securitate și să o completeze printr-o analiză de extindere a proiectului, pentru a garanta că sunt puse în aplicare toate măsurile de îmbunătățire posibile din punct de vedere practic, în limite rezonabile;
 - (c) să garanteze că analiza de extindere a proiectului acoperă toate accidentele, evenimentele și combinațiile de evenimente, inclusiv pericolele naturale sau provocate de om interioare și exterioare și accidentele grave care conduc la condiții ce nu sunt prevăzute în cadrul accidentelor de bază de proiect;
 - (d) să instituie și să pună în aplicare strategii care să reducă atât accidentele de bază de proiect, cât și accidentele care depășesc baza de proiect;
 - (e) să pună în aplicare orientări privind managementul accidentelor grave la toate centralele nucleare și, dacă este cazul, la alte instalații nucleare, care să acopere toate condițiile de exploatare, accidentele de la bazinele de depozitare a combustibilului uzat și evenimentele de lungă durată;
 - (f) să efectueze o evaluare specifică de securitate a instalațiilor nucleare pe care autoritatea de reglementare competentă le consideră a fi aproape de limita ciclului de viață operațional prevăzut inițial, și pentru care este solicitată o prelungire a ciclului de viață.
- (2) Statele membre se asigură că prin cadrul național se impune ca acordarea sau evaluarea unei autorizații pentru construirea și/sau exploatarea unei instalații nucleare să aibă la bază o evaluare corespunzătoare a securității specifică amplasamentului și instalației.
- (3) Statele membre se asigură că prin cadrul național se prevede, în cazul centralelor nucleare și, dacă este necesar, al reactoarelor de cercetare, pentru care se solicită pentru prima dată o autorizație de construire, ca autoritatea de reglementare competentă să impună solicitantului să demonstreze că proiectul limitează în practică efectele produse de avarierea miezului reactorului la interiorul anvelopei.

Articolul 8d

Măsuri de pregătire și intervenție pe amplasament în situații de urgență

Statele membre se asigură că prin cadrul național se impun următoarele condiții deținătorului de autorizație, care trebuie îndeplinite sub supravegherea autorității de reglementare competente:

- (a) să pregătească și să actualizeze periodic un plan de urgență pentru amplasament, care trebuie să îndeplinească următoarele condiții:
 - (i) să aibă la bază o evaluare a evenimentelor și situațiilor care pot necesita măsuri de protecție pe amplasament sau în afara amplasamentului;
 - (ii) să fie realizat în coordonare cu toate celelalte organisme implicate și să țină seama de experiența dobândită în urma unor evenimente grave, în eventualitatea producerii acestora;

(iii) să abordeze în special evenimentele care ar putea afecta unități multiple ale unei instalații nucleare;

- (b) să stabilească structura organizatorică adecvată pentru repartizarea clară a responsabilităților și să asigure disponibilitatea resurselor și activelor necesare;
- (c) să instituie măsuri de coordonare a activităților pe amplasament și de cooperare cu autoritățile și agențiile responsabile cu intervențiile de urgență în toate etapele unei situații de urgență, care ar trebui să facă obiectul unor exerciții periodice;
- (d) să prevadă măsuri de pregătire pentru lucrătorii de pe amplasament în cazul unor eventuale evenimente anormale și accidente;
- (e) să prevadă măsuri de cooperare transfrontalieră și internațională, inclusiv măsuri predefinite, pentru a beneficia de asistență externă pe amplasament, dacă este necesar;
- (f) să organizeze un centru de intervenție pe amplasament pentru situații de urgență, care să fie protejat într-o măsură suficientă împotriva riscurilor naturale și a radioactivității, pentru a fi locuibil;
- (g) să ia măsuri de protecție în caz de urgență pentru a diminua orice consecințe pentru sănătatea umană și pentru aer, apă și sol.”.

(11) După capitolul 2 se introduce următorul capitol 2a:

„CAPITOLUL 2a

EVALUĂRI *INTER PARES* ȘI ORIENTĂRI

Articolul 8e

Evaluări *inter pares*

(1) Cel puțin o dată la zece ani, statele membre organizează autoevaluări periodice ale cadrului național și ale autorităților de reglementare competente și o evaluare internațională *inter pares* a segmentelor relevante ale cadrului național și ale autorităților de reglementare competente, cu scopul îmbunătățirii continue a securității nucleare. Rezultatele tuturor evaluărilor *inter pares* sunt raportate statelor membre și Comisiei, atunci când sunt disponibile.

(2) Statele membre, cu sprijinul autorităților de reglementare competente, organizează periodic și cel puțin o dată la șase ani un sistem de evaluări *inter pares* tematice și convin asupra unui calendar și a modalităților de punere în aplicare. În acest scop, statele membre:

- (a) selectează împreună și în strânsă colaborare cu Comisia una sau mai multe teme specifice legate de securitatea nucleară a instalațiilor nucleare. În cazul în care statele membre nu selectează în comun cel puțin o temă până la termenul specificat în prezentul alineat, Comisia selectează temele care vor face obiectul evaluărilor *inter pares*;

- (b) pe baza acestor teme, efectuează, în strânsă colaborare cu deținătorii de autorizație, evaluări naționale și fac publice rezultatele acestora;
 - (c) definesc împreună o metodologie, organizează și efectuează o evaluare *inter pares* a rezultatelor evaluărilor naționale menționate la litera (b), la care Comisia este invitată să participe;
 - (d) publică rezultatele evaluărilor *inter pares* menționate la litera (c).
- (3) Fiecare stat membru care este supus evaluării *inter pares* menționate la alineatul (2) asigură planificarea și modul de punere în aplicare pe teritoriul său a recomandărilor tehnice relevante rezultate din procesul de evaluare *inter pares* și informează Comisia cu privire la aceasta.
- (4) În cazul în care identifică abateri sau întârzieri substanțiale în punerea în aplicare a recomandărilor tehnice rezultate din procesul de evaluare *inter pares*, Comisia invită autoritățile de reglementare competente din statele membre neimplicate să organizeze și să efectueze o misiune de verificare pentru a obține o imagine de ansamblu asupra situației și pentru a informa statul membru implicat cu privire la posibilele măsuri de remediere a deficiențelor identificate.
- (5) În caz de accident care conduce la o eliberare precoce sau masivă de substanțe radioactive sau în caz de eveniment anormal care duce la situații necesitând măsuri de urgență în afara amplasamentului sau măsuri de protecție a publicului, statul membru în cauză convoacă, în termen de șase luni, o evaluare *inter pares* a instalației respective în conformitate cu alineatul (2), la care Comisia este invitată să participe.

Articolul 8f

Orientări pentru îmbunătățirea securității nucleare

Pe baza rezultatelor evaluărilor *inter pares* efectuate în conformitate cu articolul 8e alineatul (2) și a recomandărilor tehnice rezultate, în conformitate cu principiile transparenței și îmbunătățirii continue a securității nucleare, statele membre, cu sprijinul autorităților de reglementare competente, elaborează și stabilesc în comun orientări pentru temele specifice menționate la articolul 8e alineatul (2) litera (a).”.

- (12) După capitolul 2a se introduce următorul titlu:

„CAPITOLUL 2b

DISPOZIȚII GENERALE”.

- (13) La articolul 9, alineatul (3) se elimină.

- (14) După articolul 9 se inserează următorul articol 9a:

„Articolul 9a

Sanctiuni

Statele membre stabilesc normele privind sancțiunile aplicabile pentru nerespectarea dispozițiilor interne adoptate în conformitate cu prezenta directivă și iau toate măsurile necesare pentru asigurarea punerii în aplicare a acestora. Sancțiunile prevăzute trebuie să fie eficace, proporționale și disuasive. Statele membre notifică

aceste dispoziții Comisiei până cel târziu la [*a se introduce data – această dată trebuie să corespundă termenului de transpunere prevăzut la articolul 2 din prezenta propunere*] și informează Comisia fără întârziere cu privire la orice modificare ulterioară care le afectează.”.

(15) La articolul 10, după alineatul (1) se inserează următorul alineat (1a):

„1a. Obligațiile de transpunere și de punere în aplicare a articolelor 6, 8a, 8b, 8c, 8d și 9a din prezenta directivă nu se aplică pentru Cipru, Irlanda, Luxemburg și Malta, cu excepția cazului în care aceste state decid să desfășoare o activitate legată de instalații nucleare, care face obiectul unei autorizații în jurisdicția lor.”.

Articolul 2

(1) Statele membre asigură intrarea în vigoare a actelor cu putere de lege și a actelor administrative necesare pentru a se conforma prezentei directive până la [*a se insera termenul limită de transpunere în cursul procesului legislativ*]. Statele membre comunică fără întârziere Comisiei textul acestor acte.

Atunci când statele membre adoptă aceste acte, ele cuprind o trimitere la prezenta directivă sau sunt însoțite de o astfel de trimitere la data publicării lor oficiale. Statele membre stabilesc modalitatea de efectuare a acestei trimiteri.

(2) Statele membre asigură comunicarea către Comisie a textelor principalelor dispoziții de drept intern pe care le adoptă în domeniul reglementat de prezenta directivă, precum și a oricăror modificări ulterioare ale dispozițiilor în cauză.

Articolul 3

Prezenta directivă intră în vigoare în a douăzecea zi de la data publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Articolul 4

Prezenta directivă se adresează statelor membre.

Adoptată la Bruxelles,

*Pentru Consiliu
Președintele*